

Türkiye Barolar Birliđi Başkanlığı

Danıştay 6. Daire
T. 30.05.2003
E. 2004/6367
K. 2005/176

KONU : İzmir Kordonyolu'nun tarihi sit olarak tesciline ve deniz doldurma uygulamalarının durdurulmasına ilişkin kararın iptali istemi.

İLGİLİ MEVZUAT : Korunması Gerekli Taşınmaz Kùltür ve Tabiat Varlıklarının Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik m. 3/b;
3386 sayılı Kanun'la değişik 2863 sayılı Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 17;

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2004/6367
Karar No : 2005/176

Kararın Düzeltilmesini İsteyen :Karayolları Genel Müdürlüğü-ANKARA

Vekili : Av.Hakan Çelikçi - Karayolları 2.Bölge Müdürlüğü - Bornova/İZMİR

Karşı Taraf : 1- Kültür ve Turizm Bakanlığı-ANKARA

2-(**Davalı İdare Yanında Davaya Katılan**) :TMMOB Mimarlar Odası
Genel Başkanlığı

Vekili : Av.Güney Dinç - 857 Sok. No:3/618 Konak/İZMİR

İstemin Özeti :Danıştay Altıncı Dairesince verilen 21.6.2004 günlü, K:2004/3981 sayılı kararın; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54.maddesi uyarınca düzeltilmesi istemidir.

Davalı İdare ve Müdahilin Savunmalarının Özeti:Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Halil Koç'un Düşüncesi :Kararın düzeltilmesi isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı M. İclal Kutucu'nun Düşüncesi :Kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen nedenler, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54 üncü maddesinde yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Danıştay Dava Daireleri ile İdari veya Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının temyiz üzerine verilen kararlar hakkında ancak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54.maddesinde yazılı nedenlerle kararın düzeltilmesi istenebilir. Kararın düzeltilmesi dilekçesinde öne sürülen hususlar ise adı geçen yasa maddesinde yazılı nedenlerden hiçbirisine uymamaktadır.

Bu nedenle **kararın düzeltilmesi isteminin reddine**, yargılama giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına 18.1.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Acar	Bekir	Banu	Nazlı	Habibe
OLTULU	AKSOYLU	DİLÇİN	KOÇER	ÜNAL

DA

Aşlı Gibidir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU
YD.İtiraz No: 2003/714

İtiraz Eden (Davacı) : Karayolları Genel Müdürlüğü - ANKARA
Vekili : Av.Hakan C.Çelikçi
Karayolları 2. Bölge Müdürlüğü - Bornova/ZMİR
Karşı Taraf : 1-(Davalı) : Kültür Bakanlığı - ANKARA
2-(Davalı Yanında Müdahil) : TMMOB Mimarlar Odası
Genel Başkanlığı
Vekili : Av.Güney Dinç
857.Sokak No:3/618 - Konak/ZMİR

İstemin Özeti : İzmir 1. İdare Mahkemesince verilen 27.9.2002 günlü, E:2002/37, K:2002/795 sayılı kararın temyizden incelenerek bozulması ve yürütmenin durdurulması istemiyle, davacı tarafından yapılan başvuru üzerine, Danıştay Altıncı Dairesince verilen, yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin 24.3.2003 günlü, E:2003/290 sayılı karara, davacı itiraz etmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Aylin Bayram

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca gereği görüldü:

2575 sayılı Danıştay Kanununun İdari ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının Görevlerini belirleyen (3619 sayılı Kanunla değişik) 38 inci maddesinin 1/b fıkrasında İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun, idari dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları temyizden inceleyeceği hükme bağlanmakta ve yine aynı Kanunun, İdari ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının oluşumu ile ilgili 17 nci maddesine 3619 sayılı Kanunla eklenen 4 üncü fıkrasında "idari dava daireleri...(nin) ilk derece mahkemesi olarak verdikleri kararların temyiz veya itiraz yoluyla incelenmesinde..." demek suretiyle, İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun temyiz ve itirazlardaki görev alanı, 38 inci madde ile paralellik oluşturacak biçimde düzenlenmektedir.

Danıştay Kanununda yer alan bu hükümlerden açıkça anlaşılacağı üzere; Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu, Danıştay dava dairelerinin yalnızca ilk derece mahkemesi olarak baktıkları davalarda, yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verdikleri kararları itiraz yoluyla, nihai kararları ise temyiz yoluyla incelemekle görevli kılınmıştır.

İtiraz edilen 24.3.2003 günlü, E:2003/290 sayılı karar ise, idare mahkemesince verilen kararın temyiz edilmesi üzerine açılan dosyada, Danıştay Altıncı Dairesince, temyiz mercii sıfatıyla verilmiş bir karar olup, bu kararın itiraz yoluyla Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca incelenmesi olanağı bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU
YD.İtiraz No: 2003/714

Açıklanan nedenlerle, davacının itirazının incelenmeksizin reddine, 30.5.2003 günü
cybirliği ile karar verildi.

Danıştay İdarî Dava Daireleri Genel Kurulu

Başkanvekili Tansel Çölaşan	5.Daire Başkanı Ender Çetinkaya	11.Daire Başkanı Mustafa İlhan Dinç
8.Daire Başkanı Güngör Demirkan	6.Daire Başkanı Acar Oltulu	12.Daire Başkanı Gülşen Yenişehirli
6.Daire Üyesi Bekir Aksoylu	8.Daire Üyesi Turan Falciçoğlu	6.Daire Üyesi Faruk Öztürk
12.Daire Üyesi Sabriye Köprülü	11.Daire Üyesi Selçuk Hondu	8.Daire Üyesi Şevket Apalak
8.Daire Üyesi Ayta Alkılıçım	12.Daire Üyesi Yücel İrmak	12.Daire Üyesi Kenan Atasoy
5.Daire Üyesi Mehmet Rıza Ünlüçay	6.Daire Üyesi Sinan Yörükoğlu	5.Daire Üyesi Fettah Oto
6.Daire Üyesi Banu Dilçin	12.Daire Üyesi Çetin Zöngür	6.Daire Üyesi Nazlı Koçer
11.Daire Üyesi İzge Nazlıoğlu	11.Daire Üyesi Belma Kösebalaban	10.Daire Üyesi Ali Öztürk

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU
YD.İtiraz No: 2003/714

10.Daire Üyesi
Ahmet Başpınar

12.Daire Üyesi
Murat Cebeci

8.Daire Üyesi
Sinan Tunca

5.Daire Üyesi
Günay Erden

10.Daire Üyesi
Orhun Yet

5.Daire Üyesi
Esen Erol

8.Daire Üyesi
Dr.Tacettin Şimşek

11.Daire Üyesi
M.Nihat Turan

5.Daire Üyesi
Ayfer Özdemir

6.Daire Üyesi
Zehra Birden

10.Daire Üyesi
Suna Türkoğlu

KÜ

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2003/290
Karar No : 2004/3981

Temyiz İsteminde Bulunan :Karayolları Genel Müdürlüğü-ANKARA

Vekili : Av.Hakan Çelikçi - Karayolları 2.Bölge Müdürlüğü - Bornova/İZMİR

Karşı Taraf : 1- Kültür ve Turizm Bakanlığı-ANKARA

2-(Davalı İdare Yanında Davaya Katılan) :TMMOB Mimarlar Odası
Genel Başkanlığı

Vekili : Av.Güney Dinç - 857 Sok. No:3/618 Konak/İZMİR

İstem Özet :İzmir 1.İdare Mahkemesinin 27.9.2002 günlü, E:20020/37, K:2002/795 sayılı kararının usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmaların Özeti :Temyiz edilen kararda bozma nedenlerinden hiçbiri bulunmadığından, usul ve kanuna uygun olan kararın onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Nejdet Bayram'ın Düşüncesi : Temyiz isteminin reddi ile mahkeme kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

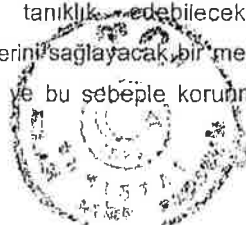
Danıştay Savcısı Tülin Özgenc'in Düşüncesi :İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararın temyizden incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen Mahkeme kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dava, İzmir, Kordonyolunun (1.Kordon), Cumhuriyet Meydanından başlayarak Alsancak Limanına kadar olan bölümünün tarihi sit olarak tesciline ve deniz doldurma uygulamalarının durdurulmasına ilişkin İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 27.2.1998 günlü, 7089 sayılı kararının ve aynı kurulun Konak köprüülü kavşağına ilişkin 27.2.1998 günlü, 7091 sayılı kararının iptali istemiyle açılmış; İdare Mahkemesince, Danıştay Altıncı Dairesinin 4.10.2001 günlü, E:2000/1439, K:2001/4257 sayılı bozma kararına uyularak yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporun birlikte değerlendirilmesinden, dava önce kurulca "Tarihi Sit" olarak tescil edilen kısımların devamı olan Kordonyolunun (1.Kordon)' İzmir'in simgesi olduğu, bir kıyı kenti olan şehrin doğrudan denizle ilişkisini sağladığı ve alanda meydana gelen önemli tarihsel olayların geçmişten günümüze ve günümüzden geleceğe aktarılmasına tanıklık edebilecek, gelecek kuşakların İzmir'in geçmişini ve milli tarihini algılayabilmelerini sağlayacak bir mekan olduğu ve bu nedenlerle "önemli tarihi olayların cereyan ettiği ve bu sebeple korunması gerekli

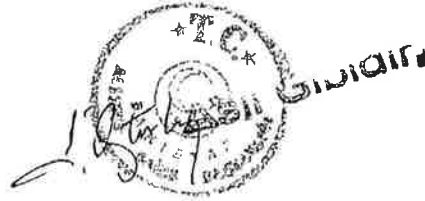

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2003/290
Karar No : 2004/3981

yerler" den olduğu sonucuna ulaşıldığı; dava konusu 27.2.1998 günlü, 7091 sayılı karar ile Konak Kavşağının hemzeminde ve/veya tünel ile çözümlenmesinin uygun olduğuna bu doğrultuda ve Konak Tarihi Sit Alanı bütününde hazırlanacak Koruma-Geliştirme Çevre Düzeni planının ve plan kapsamındaki trafik düzenleme projesinin kurula iletilmesine karar verildiği, alanın tarihi sit olarak belirlenmesi nedeniyle imar planı uygulamalarının duracağı, koruma amaçlı imar planının ise hazırlanmadığı, imar planı olmaksızın projenin incelenmesi mümkün olmayacağından ve dava konusu kararda, koruma kurulunca proje bazında ileri sürülen hususlar Koruma amaçlı imar planı yapılma aşamasına ve sonrasına ilişkin olarak yönlendirici bir görüş niteliğinde bulunduğundan bu görüşlerin esasının bu aşamada incelenme olanağının bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş; karar davacı idare tarafından temyiz edilmiştir.

Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddi yolundaki temyize konu İzmir 1.İdare Mahkemesinin 27.9.2002 günlü, E:2000/37, K:2002/795 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49.maddesinin 1.fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, bozma istemi yerinde görülmemekle anılan mahkeme kararının **ONANMASINA**, fazla yatırılan 7.530.000,-lira harcın temyiz isteminde bulunana iadesine, dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine 21.6.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Acar	Faruk	Sinan	Banu	Nazlı
OLTULU	ÖZTÜRK	YÖRÜKOĞLU	DİLÇİN	KOÇER

HT

İZMİR
İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO:2002/37
KARAR NO:2002/795

DAVACI : Karayolları Genel Müdürlüğü
ANKARA
VEKİLİ : Av.E.Kubilay Duransoy
Karayolları 2.Bölge Müdürlüğü
Bornova-İZMİR
DAVALI : Kültür Bakanlığı-ANKARA
DAVALI YANINDA DAVAYA
KATILAN : TMMOB Mimarlar Odası Genel
Başkanlığı-ANKARA
VEKİLİ : Av.Güney Dinç
857 Sok. No:3/618 Konak-İZMİR.

DAVANIN ÖZETİ

İzmir, Kordonyolu'nun (1.Kordon'un) Cumhuriyet Meydanından başlayarak Alsancak Limanına kadar uzanan bölümünün de "Tarihî Sit" olarak tesciline ve deniz doldurma uygulamasının durdurulmasına ilişkin İzmir 1.No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 27.2.1998 gün ve 7089 sayılı kararı ile; aynı kurulun Konak Köprüsü Kavşağına ilişkin olarak aldığı 27.2.1998 gün ve 7091 sayılı kararının; kurulda görülen konu Bayındırlık ve İskan Bakanlığını ilgilendirdiğinden ilgili müdürlükten iki teknik temsilcinin katılması gerektiği halde kurula çağrılmadığı, bu yönden eksik karar olduğu, kurulun 19.4.1996 gün ve 421 sayılı kararı ile sünnet alanını bozmayacak bir üst geçiş çözümünün mümkün olabileceği yolunda görüş belirtildiği Konak meydanı doğusunda mevcut hemzemin kavşağın kesintisiz olarak çözümlenmesi yönünde ana güzergahın zemin; Varyant bağlantısının ise üstten köprü ile sağlanması tek çözüm yolu olduğu, diğer yandan İkizcepe-Konak-Doğanlar kesimi içinde yapılan ve sit alanı dışında kalan plan ve projesine uygun olarak yapılan Kordon deniz dolgununun, dolgu işi bittikten sonra bu alanın tarih sit ilan edilmesinin anlaşılabilir olduğu, dolgu izninin iptali istemiyle açılan davada yürütmeyi durdurma isteminin Danıştay 6.Dairesince "üstün kamu yararı" gerekçesiyle reddedilmesine rağmen alınan "sit" kararının yargı kararına muhalefet anlamını taşıdığı iddialarıyla iptali istemidir.

SAVUNMANIN ÖZETİ

Kurul kararlarında taraf olmayan ve yürürlükteki imar planlarında yeri olmayan yol inşaatlarını yapan Karayollarının bu davayı açma hakkı bulunmadığı gibi, kurulca onaylı imar alanı ve projesi bulunmayan ve tarihi sit alanında kaçak olarak üst yol inşaatı yapan kurumun, tescil konusunda bir görev ve sorumluluğu bulunmadığından bağı olduğu Bakanlığın temsilcilerinin de kurulda oy kullanması olanağı bulunmadığı, dava konusu kurul kararının öncelikle tescil ve imar plan kararları ile ilgili olduğu, yürürlükteki imar planının ne kordonda bir otoyola, ne de Konakta bir Viyadük yapımına izin vermediği, Kordon yolunun bir bütün olduğu, gerek tarihi, gerekse kültürel, gerekse görsel ve sünnet değerleri nedeniyle bir bütün olarak korunmasının zorunlu olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

T.C.
İZMİR
YERLİ İDARE BAŞKANLIĞI
ESAS NO:2002/37
KARAR NO:2002/795

Olayda, "tarihi sit" tanımları çerçevesinde, İzmir Kentinin tarihi, milli tarihimize meydana gelen olaylar, kent kimliği ve kültürü ve uyumsuzluk konusu bölgenin özellikleri de dikkate alınarak, tarihi sit özelliği taşıyıp taşımadığının saptanabilmesi amacıyla Mahkememizin 30.1.2002 günlü kararı uyarınca yerinde yapılan keşif ve bilirdişi incelemesi sonucu, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof.Dr.Zeki Arıkan, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi (Sanat Tarihçisi-Restoratör-Mimar) Yrd. Doç.Dr. Eser Gültekin, Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Plandama Bölümü Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr. Tuğrul Kırmızı'dan oluşan bilirdişi kurulunca düzenlenen raporda incelenen yerin bulunduğu Şehir Hakkında Bilgi/İzmir Kenti'nin Tarihi, İzmir Kordon Boyunun (I.Kordon) Yapılış Aracı ve Tarihçesi, Kordon ve Kordonboyu üzerinde Milli Tarihimizde Meydana Gelen Olaylara Toplu Bakış, Kent Kimliği ve Kültürü Açısından I.Kordonun Önemli, Uyumsuzluk Konusu Bölgenin Özellikleri başlıklı bölümlerde ayrıntılı açıklamalar yapılmış özetle İzmir'in, Osmanlı donanmasının Akdeniz'deki en önemli limanı ve üssü konumunda olduğu, 17.yy'ın başlarından itibaren uluslararası bir ticaret limanı haline geldiği, tanzimat döneminde İzmir'in yabancı sermayenin en fazla yatırım yaptığı alanlardan biri olması nedeniyle ticaret hacminin arttığı, İzmir Limanının trafiğinin büyük ölçüde yoğunlaştığı, bu nedenle yapılan İzmir Rahim İncasının 1876 yılı başında tamamlandığı ve hizmete girdiği, günümüzden 129 yıl önce, Efeos Antik Kentinin taşları da kullanarak yapılan Kordon'da apartolar, biraahaneler, mal depoları, hanlar, sinemalar, tiyatrolar, oteller yapıldığı, böylece Kordon'un İzmir'in en gözde ve seçkin semilerinden biri haline geldiği, "Kordon ve Kordonboyu" binalarının İzmir'in kent kimliğinin algılanmasında ve kentsel kavri bağlamında çok özel niteliği kazandığı, üzerine şiirler yazılmış Rumca, Fransızca, Türkçe şarkılar düzenlenmiş, kent mekânlarının tarihsel ve kültürel varlığın vazgeçilmez parçaları olduğu görüşünden hareketle "Kordon" ve "Kordonboyu" kavramlaşmalarının bu bakımdan da belirgin niteliklerinin korumakta olduğu, yapıldığı andan itibaren hatırlanmaya değer pek çok tarihsel olaya sahne olduğu, anlatılan tarihsel olayların yanı sıra Kordon'un İzmir'in denize açıldığı yer olduğu, 1860'lardan 1998'lere kadar kent halkının denizle buluştuğu, prestij alanı olarak kentsel aktivitelerin toplandığı, kentin deniz yolu ile dış dünyaya açıldığı, önemli tarihsel olayların meydana geldiği, İzmir'in simgelerinden biri niteliğinde tarihsel bir prestij alanı olduğu, kordonboyu üzerinde yer alan konsolosluk binalarından Fransız, Yunan ve Alman Konsolosluklarının 19.yy'ın sivil mimari özelliklerini yansıttıkları, yine aynı dönemin mimari özelliklerini yansıtan 19.yy. Kordonboyu evlerinden Atatürk Evi/Müzesinin bir dönem Naim Palas olarak hizmet verdiği, daha sonra İzmir Belediyesi tarafından Atatürk'e hediye edildiği ve Atatürk'ün İzmir'e her gelişinde burada kaldığı, Kordon Boyunda Limana doğru önündeki kaldırım dokusuyla hala korunan birkaç eski İzmir evi (160,362,364 no'lu binalar) ve bunların mimari elemanları yanı sıra Alsancak Limanının bulunduğu ve söz konusu alanda meydana gelen önemli tarihsel olayların geçmişten günümüze ve günümüzden geleceğe aktarılmasına

T.C.
İZMİR
İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO:2002/37
KARAR NO:2002/793

tanıklık edecek gelecek kuşaklara İzmir'in genel ve ulusal tarihi geçmişi algılayabilmelerini sağlayacak bir mekân olduğu ve bu nedenle "önemli tarihi alanların serayan ettiği ve bu nedenle korunması gerekli yerler" arasında değerlendirilmesi gerektiği, 2x3 izli yol yapımı amacıyla durdurulmasının ve benzeri bir uygulamanın alanın niteliğini ciddi şekilde ve olumsuz yönde etkileyeceği, sonuç olarak dava konusu alanın "Tarihi Sit" özelliği taşıdığı ve deniz doldurma uygulamasının doğru olmadığı belirtilmiştir.

Bilirkişi raporu taraflara tebliğ edilmiş, bilirkişi raporunda, İzmir Kenti ile dava konusu Kordonboyu bir bütün olarak ele alınarak dava konusu karar incelenmiş olduğundan, uyumsuzluk konusu alana içinde yer almayan tarihi yapılardan da söz edilmiş olması nedeniyle, bu yönde yapılan itiraz yerinde görülerek, raporun dava konusu alanla ilgili olmayan kısımları karar vermeye esas alınmamış, diğer yandan dava konusu 7089 sayılı kararda "deniz doldurma uygulamasının durdurulması ve alanın tarihi sit anılamaya uygun düzenlenmesi" de yer aldığından, atandaki deniz dolgununun nedeni olan İzmir-Çeşme Otoyolunun kentiçi geçişini sağlayan 2x3 izli yolun, tarihi sit alanı içinde değerlendirilmesi yapılarak, bu hususta görüş belirtilmiş olması raporu sakatlar nitelikte görülmediği gibi, diğer itirazlar da rapordaki açıklamalar karşısında yerinde görülmemiştir.

Bu durumda, dava dosyası ile Mahkmemizce de karar vermeye esas alınabilecek nitelikte bulunan bilirkişi raporunun uyumsuzluk konusu alanda ilgili kısmının ve ekteki fotoğrafların birlikte incelenmesinden, dava konusu alanın İzmir'in geçmişini geleceğe aktaran, genel ve ulusal tarihi geçmişin algılanabilmesini sağlayan "tarihi sit" niteliğinde olduğu ve dava konusu 27.2.1998 günlü ve 7089 sayılı kararda imar ve koruma mevzuatına aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

İzmir İno'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 27.2.1998 gün ve 7091 sayılı kararına gelince;

Davacı Karayolları Genel Müdürlüğünce yapılan İzmir-Urla-Çeşme otoyolunun "İkiztepe Konak-Halkapınar kentiçi geçiş projesi kapsamında "Köprülü Kavşak (Konak-Köprüsü-Viyadük) yapımına izin verilmesi, Köprülü Kavşak inşaatının durdurulması yolundaki kurul kararının yeniden değerlendirilmesi ve köprü projesinin kabul edilmesi istemlerinde davacı kurumun yaptığı başvurular sonucu dava konusu 27.2.1998 gün ve 7091 sayılı kararı ile Konak Kavşağının hemzeminde ve/veya tünel ile çözümlenmesinin uygun olduğuna bu doğrultuda ve Konak Tarihi Sit alanı bütününde hazırlanacak Koruma-Geliştirme Çevre Düzeni planının ve plan kapsamındaki trafik düzenleme projesinin Kurula iletilmesine karar verilmiş suretiyle, davacı kurumun istemleri reddedilmiştir.

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 3386 sayılı yasa ile değişik 17.maddesinin birinci fıkrasında "bir alanın koruma kurulunca sit olarak ilanı, bu alandaki imar planı uygulamasını durdurur.Koruma amaçlı imar planı yapılıncaya kadar, koruma kurulu tarafından bir ay içinde geçiş dönemi yapı şartları belirlenir, ilgili Valilikler ve belediyeler anılan koruma amaçlı imar planını en geç bir yıl içinde koruma Kuruluna değerlendirmek üzere vermek zorundadırlar." hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacı Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen İzmir-Ürpa-Çeşme Otoyolunun İkiztepe-Konak Halkapınar kenar içi geçiş projesi kapsamında yapılan "Konak Köprülü Kavşak" inşaatının 1992 yılında Nazım İmar Planına işlendiği ancak 20.1.1999 gün ve 4841 sayılı Kurul kararıyla İzmir Konak İlçesinde yer alan Konak Meydanında "Tarihi Sit" olarak tescil edildiği tescil kararına üzerine imar planı uygulaması durduğundan, yapımına başlanmadığı, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığının Konak Viyadük inşaatına başlanılması yolundaki 26.8.1996 günlü yazısı üzerine 28.8.1996 tarihinde köprülü kavşak inşaatına başlanıldığı ancak tarihi sit olarak tescilli bu alanda koruma kurulundan izin alınmadan yapımına başlanan Konak Köprülü Kavşak inşaatının, 2863 sayılı yasa ve Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları uyarınca hazırlanıp, Koruma kurulunca onaylanmış Koruma-Geliştirme Çevre Düzeni Planına dayanmadığı gibi, inşaat alanının Tarihi Sit olması nedeniyle önceki imar planı ve projelerin uygulanmasının durduğu, kurulun 22.6.1995 gün ve 5839 sayılı ve 1.9.1995 gün ve 5909 sayılı kararları ile Konak Köprülü Kavşak önerisinin uygun bulunmadığına ve projenin bir imar planı değişikliği konusu olduğu ve Koruma amaçlı imar planının kurula iletilmesi gerektiğine karar verildiği halde henüz koruma amaçlı imar planının hazırlanıp, kurula sunulmadığı, kuruldan izin alınmadan yapılmaya başlanan inşaatın, Koruma Kurulunun 28.8.1997 gün ve 6906 sayılı kurul ile durdurulduğu, davacı kurum tarafından Konak Köprülü Kavşak yapımına izin verilmesi, inşaatın durdurulması yolundaki 28.8.1997 gün ve 6906 sayılı kurul kararının yeniden değerlendirilmesi ve köprü projesinin kabul edilmesi yolundaki başvurular üzerine dava konusu 27.2.1999 gün ve 7091 sayılı karar ile Konakta Köprülü kavşak projesi uygun bulunmayarak Konak-Kavşağının hemzeminde ve/veya tünel ile çözümlenmesinin uygun olduğu ve bu doğrultuda Koruma Geliştirme Çevre Düzeni Planının ve plan kapsamındaki trafik düzenleme projesinin kurula iletilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

2863 sayılı Yasanın yukarıda açıklanan 17.maddesine göre Konak Meydanının tarihi sit olarak ilanı ile davacı kuruma yürütülen yol çalışmalarının dayanağı olan imar planının uygulanması duracağından ve bu yerde koruma amaçlı imar planlarının yapılması zorunlu olduğundan öncelikle Konak Tarihi Sit alanı bütününde Koruma amaçlı imar planlarının hazırlanarak ve trafik düzenleme projesinin bu plan içinde yer alarak, koruma kuruluna iletilmesi gerekmektedir.

Uyuşmazlık konusu olayda ise henüz Tarihi Sit olan Konak Meydanını içeren Koruma Amaçlı İmar Planının belediyesince hazırlanıp kurula sunulmadığı ve davacı kurumun Köprülü kavşak projesinin kurula onaylı bir imar planına dayanmadığı dolayısıyla projenin dayanağının bulunmadığı açıktır.

T.C.
DEMİR
İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO:2002/57
KARAR NO:2002/795

Bu durumda öncelikle Konak Tarifi Sit alanı bütününde hazırlanacak Koruma-Genleştirme Çevre düzeni planının ve plan kapsamındaki tesis düzenlemesi projesinin kurula iletilmesi gerektiği yolundaki kararda ve yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda onaylı plan ve projeye dayanmadan yapımına başlanan Konak Köprülü Kavşak inşaatına izin verilmemesine ve onaylı imar planına dayanmayan projenin kabul edilmemesine ilişkin dava konusu işlemlerde imar ve koruma mevzuatına aykırılık bulunmamaktadır.

Dava konusu kararın, Konak kavşağında hemzeminde ve/veya tünel ile çözümlenmesinin uygun olduğu, dolayısıyla köprülü kavşak projesinin uygun olmadığı yolundaki kısmi ise sadece proje bazında belirtilmiş bir görüş niteliğindedir.

Ortada Konak Meydanındaki köprülü Kavşak yapımını öngören bir plan bulunmadığından koruma kurulunun bu husustaki görüş ve çözüm niteliğindeki kararının, ortada kesin ve yürütülmesi zorunlu bir idari işlem niteliğinde olan imar planı yapım denetimine tabi tutulması olanağı bulunmamaktadır.

Ancak ilgili idaresince hazırlanacak koruma amaçlı imar planında ve bu planda yer alacak trafik düzenlemesi içinde Konak meydanında Köprülü Kavşak inşaatının öngörülmesi ve bu plan ve projenin koruma kurulunun onayına sunulması sonucu kabul edilmemesi halinde açılacak bir davada planın ve projenin yargısal denetimi mümkündür.

Bu durumda, imar planı olmaksızın projenin incelenmesi mümkün olmayacağından ve dava konusu kararda, koruma kurulunca proje bazında ileri sürülen hususlar Koruma amaçlı imar planı yapılma aşamasına ilişkin olarak yönlendirici bir görüş niteliğinde bulunduğundan bu görüşlerin esasının bu aşamada incelenme olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine aşağıda gösterilen 328.370.000-TL, yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına 27.9.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

BAŞKAN
Kudret ULUTÜRK
(26258)

ÜYE
Esin TAN
(27483)

ÜYE
Hasan DEMİR
(37791)

YARGILAMA GİDERİ :

Başvuru Harcı	:	1.370.000-TL
Karar Harcı	:	1.370.000-TL
Y.D.H.	:	2.230.000-TL
P.P.G	:	23.400.000-TL
Kesif G. +	:	300.000.000-TL
TOPLAM	:	328.370.000-TL

F/G. 28.11.2002